

Denken over kwaliteit: Inspirerende Benaderingen

Positieve gezondheid, Capabilitybenadering,
Waardigheidsparadigma

4 juni 2019

*Behandeling en ondersteuning bij
wonen, werken, leren en vrije tijd*

Annica Brummel
Senior Onderzoeker Pluryn en HAN

KENNISCENTRUM
HAN SOCIAAL

Opbouw

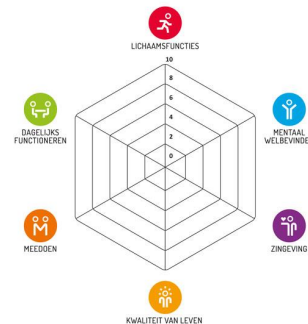
- Korte introductie in inspirerende kaders
- Toepassingsmogelijkheden voor de sector

Paradigma's Gehandicaptenzorg

Positieve Gezondheid

Capability benadering

Creating Capabilities
THE HUMAN DEVELOPMENT APPROACH
— MARTHA C. NUSSBAUM —

Defectparadigma:
- Segregatie
- Patiënt

Ontwikkelingsparadigma:
- Normalisatie
- Leerling

Burgerschapparadigma:
- Integratie/inclusie
- Burger

Waardigheidsparadigma:
- Verwachtingsvolle acceptatie
- Medemens

Floreren paradigma:
- Erbij horen
- Mens-zijn

Paradigma's

- **Gedachtegoed van Schalock: Quality of Life**
- **Family Quality of Life**
- **Tegengeluid:**
  - 'Rechten' niet toereikend (o.a. Reinders, 2008)
  - 'Ondersteunen' eendimensionaal (Reerink, The, Roelofsen, 2017)
  - 'Gelijke uitkomsten' naar 'daadwerkelijke mogelijkheden' (Beernink, 2015)

Overeenkomsten nieuwe paradigma's

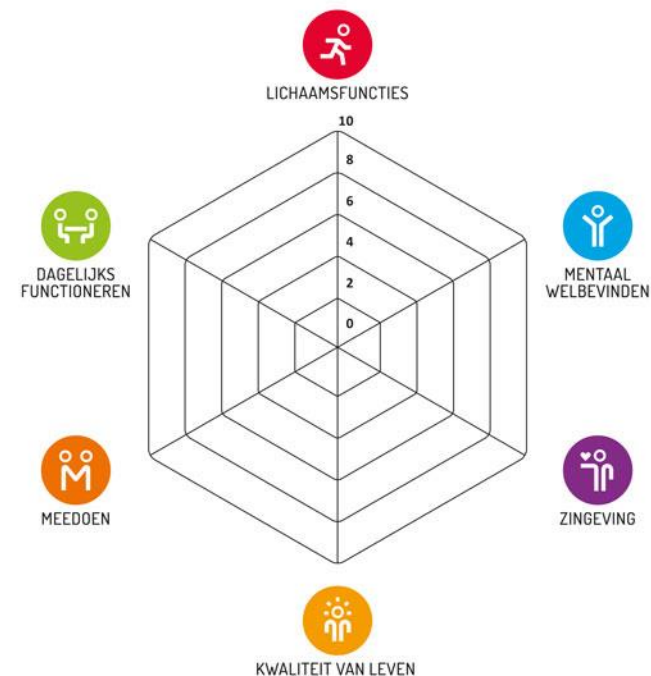
- **Van rechten (the right) naar waardigheid (the good)**
- **Zijn (en doen) wie je bent**
- **Keuzevrijheid; waardevol vinden**
- **Relationele aspect van mens tot mens**
- **Grotere rol van context/omgeving**

- **Aansluiting in benadering/theorie**
- **Aansluiting in handelen**

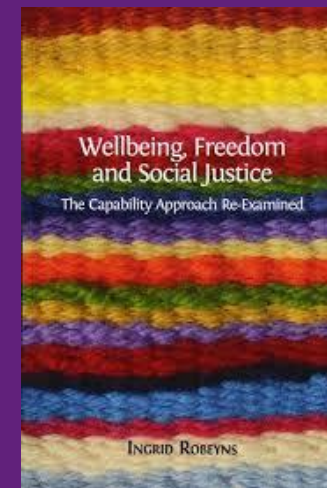
Positieve gezondheid

- **Persoon centraal.**
- **6 dimensies; bredere kijk op gezondheid.**
- **Focus op betekenisvol leven en kracht.**
- **Eigen regie keuzes maken, persoonsgerichte zorg.**
- **Vragenlijst; ander gesprek voeren.**
- **Breed toegepast; zorg, beleid, wijk.**

Capabilitybenadering

- **Vormt basis in denken van waardigheidsparadigma en floreren paradigma**
- **Ontstaan in ontwikkelingseconomie (Sen)**
- **Doorontwikkeld door o.a. Nussbaum, Robeyns**
- **Human Development en Social Justice**
- **Brede range aan thema's (armoede, onderwijs, gezondheid, gender, disability etc).**
- **Invloedrijk: Human Development Index, SCP, politieke partijen.**

Human Development &
Capability Association

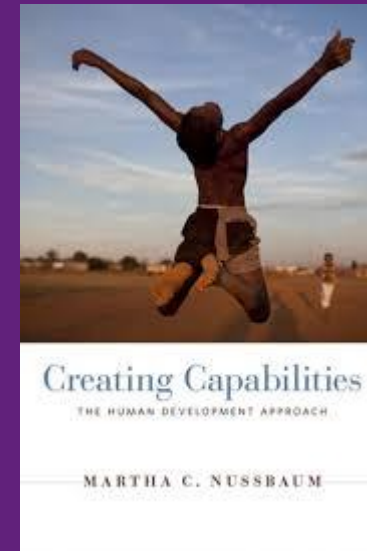
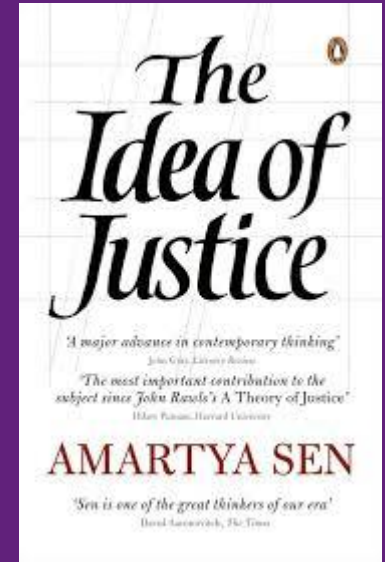
Capabilitybenadering

Capabilities =

“**Vrijheden** of **daadwerkelijke mogelijkheden** om het soort **leven te leiden** dat iemand **redelijkerwijs de moeite waard vindt** (the life one has reason to value)”

Capability is het antwoord op de vraag:

“Wat is een mens in staat om te doen en te zijn?”

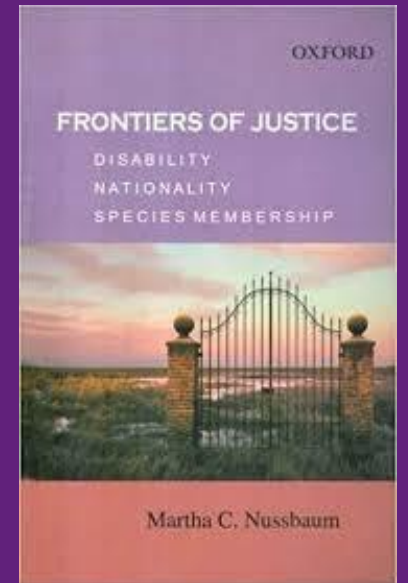
Capabilitybenadering

Nussbaums **Centrale Capabilities** (universeel)

1. **Leven**
2. **Lichamelijke gezondheid**
3. **Lichamelijke integriteit**
4. **Zintuigen, verbeelding en denken**
5. **Emoties**
6. **Praktische rede**
7. **Sociale verbanden**
  - a. **Sociale interactie**
  - b. **Zonder discriminatie**
8. **Andere soorten**
9. **Spel**
10. **Controle over de eigen omgeving**
  - a. **Politiek**
  - b. **Materieel (incl. werk)**

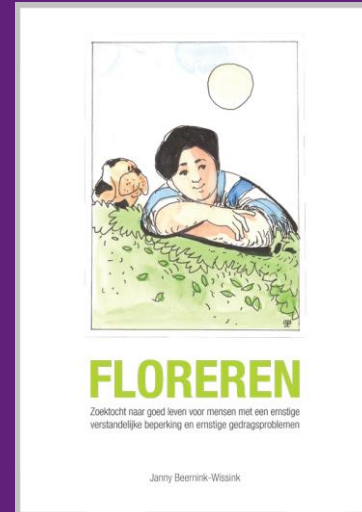
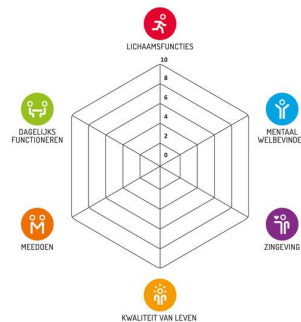
- **Intrinsieke waarde**
- **Instrumentele waarde**
- **Architectonische waarde**

Gecombineerde capabilities: potenties van elk mens + externe omstandigheden

Toepassen: praktijk

- **Breder gesprek bij start**
- **Vormgeven van 'Goede zorg'**
- **Evalueren van inclusie interventies**
- **Aansluiten bij bestaande methoden (vb toekomstplannen, kwartiermaken)**

Toepassen: Organisaties

- **Visie; inclusie, participatie**
- **Benaderingen onderbouwing + operationalisering visie**
- **Integraal werken**
- **Ontwikkeling: doorontwikkelen paradigma's**

**Uitwisselen,
uitproberen,
reflecteren.**

Wordt vervolgd!

www.pluryn.nl

*Behandeling en ondersteuning bij
wonen, werken, leren en vrije tijd*